

Skandinaviens Stjerne.

Organ for de Sidste-Dages Hellige.

Sandheden, Kundskaben, Dyden og Troen ere forenede.

Nr. 1.

Den 1ste Oktober 1889.

39te Aargang.

Er Omvendelse paa Dodslejet nok til Salighed?

(Fra Millennial Star.)

Blandt den saakaldte Kristenheds mange Lærdomme, veed jeg ikke nogen, som er af en saa fordærvende Veskafsenhed, som den, at en Morder kan stige fra Skafotet og lige ind i Himmelen, hvor de retfærdiggjorte og frelst. Væsener opholde sig; eller, at et Menneſte, som har tilbragt hele sit Liv her paa Jorden som en Forbryder, kan opnaa evig Frelse i Guds Rige, ved blot at angre og bekjende sin Synd i Dodsøjeblikket. En saadan Idé er i sig selv lige saa frastødende som urigtig, og jeg synes, at Folk ikke behøver anden Vejledning end deres naturlige Dømmekraft, for at indse, at en retfærdig Gud ikke kan handle efter saadanne Principer. Det er, desværre, netop saadanne Lærdomme, som, for en stor Del, er Aarsag til den strækkelige Vigeſtyldighed, som Folk, ved saa mange Veſtylgheder, viſe mod Alt, hvad der angaar Evidensen; thi de ſige, det er til ingen

Nytte, at befatte sig med Religion hele Livet igjennem, naar man kan blive forligt med Gud og gjøre sin Sag klar, ved blot at bekjende sig til Kristus, nogle Øjeblikke før man dør. Disse Lærdomme blive ofte fremsatte af Nutidens Religionslærere, og naar vi overveje dem nøjere, ſaa viſe de ſig: 1) som ufornuftige; 2) som uretfærdige og 3) som ubibeliſke.

Den ſunde Fornuft ſiger os, at vi ere ſatte her paa Jorden i en vis Hensigt, nemlig, for at berede os for det tilkommende Liv; og at vi, efter som vi her, enten holde Guds Befalinger ved at gjøre Godt, eller overtræde dem ved at gjøre Ondt, ville paaføre os enten Belønning eller Straf i det næſte Liv. Er det ikke derfor ufornuftigt at antage, at en Mand, som gjennem hele sin Livstid, har været henſalben til al Slags Synd og Ugudelighed, og som maaske har berøvet eet eller flere af ſine

HISTORIAN'S OFFICE LIBRARY

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Medmennesker Livet, kan paa een Gang blive forbandlet fra en saa elendig og dybtnefsunken Sjælstilstand til himmelft Renhed, og fra Skafotet træde lige ober i Guds Paradis, og det tilmed uden at gjøre noget som helst, der kan kaldes en Lydhighedshandling fra hans Side, uden dette, at han nogle Djeblikke før han skal dø, siger, at han tror paa Kristus. Lad os overveje denne Sag lidt nojere. Eftersom Himlen anses for at være et meget helligt Sted, saa synes det at maatte være indlysende for Enhver, at et Menneske, der ventur at blive tilstedt Afgang og skal kunne jole sig lykkelig der, maa ogsaa være i Besiddelse af de rene himmelfte Principer, som herske der. Siger ikke den Talsmand, som Gud har sat i ethvert fornustigt Menneskes Indre, at Grundvolden, hvorpaa vor evige Lykkeligheit absolut maa hvile, er Lydhighed under Guds Befalinger, og at vi, for at opnaa moralsk Fuldkommenheit, maa lære at undertvinge og beherske vore Videnskaber og Tilbojeligheder? For at naa en saadan Grad af Fuldkommenheit, har Gud sat os her paa Jorden, saa at vi kunne gjennemgaa en Skole, hvori vi kunne tilegne os jamme. Derjom vi forsømme den Lejlighed, som her gives os, og vænne os til Laster og Udyder i Stedet for til Dyd og Retfærdighed, saa følger det af sig selv, som baade fornustigt og naturligt, at vi intet Krav kunne gjøre paa Guds Barmhærtighed, og at vi saaledes have forspildt den os tilbudte Lejlighed, der vilde have forstæffet os Afgang til Himmelen og Guds Nærværelse.

Det er derfor let at forstaa, at ligesom vor Barndom uddanuer og bereder os for den modnere Alder, saaledes bereder hele Livet os for Evigheden; og derjom vi forsømme at erhverve os Kundskab, medens vi ere unge, saa vil

vi folgelig komme til at staa tilbage for dem, som ved deres Flid, have erhvervet sig Dplysning og Kundskab; vi kunne ikke, om vi end angre aldrig saa meget, opnaa de Fordelle, som de have erhvervet sig, der have anvendt Tiden vel. Saaledes er det ogsaa med det tilkommende Liv.

Man kan ligne en Mand, der forsømmer at gjøre noget for sin Salighed, med en Landbruger, der forsømmer at saa i rette Tid, og som, naar Høsten kommer finder, til sin store Bedrøvelse, at han ikke har Noget at høste. Hans Anger vil ikke kunne tilvejebringe den Høst, som han har tabt ved sin Forsømmelse. Det eneste som hans Bedrøvelse og Omvendelse muligvis kan gavne ham, er at anspore ham til at være beredt paa at saa i rette Tid, naar næste Foraar indtræffer. Saaledes er det ogsaa med det Menneske, der lader den Tid hengaa ubenyttet, som var skjænket ham her til at virke for sin Sjæls Frelse og ikke tænker paa det, før med det jamme han skal træde ind i Evigheden. Hans Anger vil ikke kunne udrette andet for ham, end at berede ham til mere beredvilligt, at gjøre Brug af Frelsens Plan, naar Gud en anden Gang behager at tilhøde ham Evangeliet. Han vil da være nodt til at begynde forfra paa det Arbejde, som han skulde have begyndt her. Han vil blive nodt til at gjennemgaa en stræng Skole, før han kan blive ren og hellig nok til at indkomme i Himmelen. Det er en Kjendgjerning, at et Menneske ikke kan overføres og forandres fra en lastefuld Levemaade til et gudsfrygtigt og helligt Liv, uden ved store Anstrængelser fra sin Side, og ofte ved at lide folelige Savn, saa vel som, ved store Anstrængelser, at undertvinge sine tidligere onde Tilbojeligheder og vænne sig til at

gjøre det Gode. Naar det saaledes fordrer en lang og besværlig Tid heri Livet, for at opnaa en forholdsvis ringe Grad af Fuldkommenhed, saa kan jeg ikke indse hvad Grund man kan have for at tro, at det kun behøver et Øjeblik i det næste.

Lad os imidlertid, for et Øjeblik, indrømme, at en Morder vil faa Plads i Himmelen. Mon han ikke der vilde føle sig i et værre Helvede, end hvor han var før? Kunne vi antage, at han ikke vilde mindes hele sit forrige forbryderiske Liv og se det i al dets Uffærlighed, naar han blev fremstillet for sin hellige Staber, og vilde ikke dette skabe et Helvede i hans Indre, hvorfra der ikke viste sig nogen Udvej for ham? Vilde han ikke, paa et jaadant helligt Sted, være aldeles ude af sit rette Element? Kunne vi derfor fornøstigtvis antage, at han vilde føle sig lykkelig og tilfreds der? Visjueligen ikke! Lad os ikke bedrage os selv. En Morder vil ikke kunne glemme at han er en Morder. Det er en altfor stor Forbrydelse til saaledes at kunne glemmes, og jaalænge som hans Sjæl lever, jaalænge vil Erindringen om hans Brode forvolde ham et Helvede af Sorg og Fortvivlelse, der for bestandig vil gjøre ham usikkert til at deltage med de retfærdige og herliggjorte Væsener i Himlens Glæder. Vi kunne derfor vel drage den fornøstige Slutning, at ligesom Morderen nedlægger sit Liv, naar Døden indfinder sig, saaledes opvinder Livets Morgen for ham i Nænderverdenen, og saaledes maa og skal han fremstille sig for Jehovas Domstol. Det jamme er Tilfælde med alle andre Mennesker; thi saaledes som vi her i Livet have vist os, saaledes maa vi fremstille os for Kristi Domstol, enten vore Handlinger have været gode eller slette. En Lære, som siger, at en

Mand, der har tilbragt hele sit Liv i Ugudelighed, kan i Dødstimen, ved at bekende Tro paa Kristus, pludselig blive forbandlet fra en ugudelig Forbryder til et helligt Væsen og opnaa en fuldkommen Frelse i Guds Rige, er derfor i højeste Grad urimelig og i Uoverensstemmelse med Guds retfærdige Regjeringsmaade, og desforuden er en saadan Lære fordærvende i sin Indflydelse paa Folkets moralske Tænkemaade, og dette burde i sig selv være Bevis nok for, at den er ufornøstigt og ikke er fra Gud.

At en saadan Lære ikke stemmer overens med Retfærdighed, maa enhver indrømme, der vil lytte til Fornøstens Stemme i sit eget Indre. Man tænke sig saaledes en Himmel, hvor Menneskehedens værste Udsind tilstedes Afgang; hvor Movere, Kvindeforforere, Mordere og alle Slags Forbrydere, der have tilbragt hele deres Liv uden at gjøre andet end Ondt, kunne, uden videre, faa Lov til at være sammen med dem, som her have levet som ærlige, kyske og dydige Mennesker, og som have bestræbt sig for at handle mod Andre, som de ville at Andre skulle handle mod dem, og man har da dannet sig et Begreb om det Paradis, som Nutidens falske Lærdomme fremstiller for Menneskene at trachte efter. Kunne vi heri finde ringeste Spor af Retfærdighed? Kunne vi for et Øjeblik tro, at Gud vilde anse dette, som en retfærdig Fremgangsmaade? Kunne vi, selv blandt de hedenste Religionsystemer, finde Noget, som er saa langt fra Ret og Retfærdighed? — Visjueligen ikke! — Derjom en Mand vælger at tilbringe sit Liv paa en ryggesløs Maade, saa vil han blive nodt til, ifølge Retfærdighed, at høste Frugten af sine Gjerninger. Derjom han end vælger at glemme Gud alle sine Levedage, saa maa han dog

finde sig i, at blive erindret naar Straffetiden kommer; thi Retfærdigheden kan ikke blive berøvet sit retmæssige Krav. Dog, dersom en Mand oprigtigt omvender sig til Gud, og bestræber sig for, ved gode og ædle Handlinger, at bøde, saa vidt muligt, paa det Onde, som han har gjort, saa vil Barmhjørighedens gøre sit Krav gjældende, „ellers vil Retfærdigheden fordre Sit og Loven blive sat i Kraft, og Straffen fuldbyrdet; dersom det ikke var saa, da vilde Retfærdigheden blive gjort til intet, og Gud vilde ophøre at være Gud“.

Hertil vil man maaste svare. at saadanne Mænd omvende sig før de dø. — Ja, naar de ikke se sig i Stand til at gøre mere Ondt, og fordi de ere bange for Følgerne af deres Synd og for at komme til at staa i et frygteligt Ansvar til deres Slæber. Efterat en Mand har haft en hel Livstid, i hvilken han kunde have vendt sig til Gud og ført et retfærdigt Liv, og, dog med frit Forjæt, har forjæmt at tænke paa sin Frelse indtil han ligger paa Dodslejet eller har dræbt et af sine Medmennesker, og desaaarjag er ved at skulle lide Døden paa Skafotet for sin blodige Forbrydelse, forekommer det mig, at hans Omvendelse umuligt kan være oprigtig. Lad derfor Ingen bedrage sig selv; thi der vil ikke blive noget af den Slags Barmhjørighed ubdøist, som Verden indbilder sig. Vor Uhyfjalighed her-efter, afhænger af vore Handlinger i dette Liv. Mennesket kan ikke være en Dævel den ene Dag, og en Hellig den næste. Man kan ikke øjeblikkelig overgaa fra Ugudelighed til Hellighed, og det er absolut nødvendigt at være helliggjort, for at kunne faa Afgang til Himlen og de Helliges Samfund der.

Da vi nu have betragtet dette Spørgsmaal fra Fornuftens og Ret-

færdighedens Standpunkt, saa ville vi hernæst se hvorledes det stiller sig til den hellige Skrifts Vidnesbyrd. Bibelen erklærer meget bestemt, paa mange Steder, at et Menneske, der kun, af Frygt, vender sig til Herren naar han er stebt i stor Nød, vil blive forkastet, og at intet Urent kan faa Afgang til Himmelen; at alle Mennesker ville blive dømt efter deres Gjerninger; dersom de have været gode, saa ville de erholde Løn derfor, og dersom de have været onde, saa ville de faa Straf. Jeg vil her anføre en inspireret Viismands Ord: „Efterdi jeg raabte, og J vægrede Eder, jeg udrafte min Haand, og Ingen gav Agt derpaa; og J have ladet alt mit Raad fare, og J ville ikke lide min Straf; da vil jeg, jeg og I i Eders Ulykke, jeg vil spotte, naar det kommer, som J frygte for; naar det kommer som en Udeleggelse, det, som J frygte for, og Eders Ulykke kommer som en Svirvelvind, naar Angst og Trængsel kommer over Eder. Da skulle de paa kalde mig, men jeg skal ikke svare; de skulle aarle søge mig, men ikke finde mig. Fordi at de hadede Kundskab og udvalgte ikke Herrens Frygt; de samtykkede ikke i mit Raad, de foragtede al min Straf; saa skulle de æde af deres Bejes Frugt, og blive mætte af deres Raad; thi de Banvittiges Afvendelse skal slaa dem ihjel, og Daarers Tryghed skal fordærve dem, men hvo mig lyder, skal bo tryggeligen og være rolig for Frygt for det Onde.“ Ordsprog 1, 24—33. Det sees heraf, at den Mand, som bestandig frenturer i Ondt og ringeagter Guds Raad, vil komme til selv at nyde Frugten af sine Gjerninger, i Stedet for at faa være i den Almægtiges Nærværelse i Himmelen. Vi finde ligeledes følgende Udtryk i den 15de Salme: Herre! hvo skal være til Herberge i dit Paalun?

hvo skal bo paa dit hellige Bjerg? — Den, som vandrer fuldkommen, og gjør Retfærdighed, og taler Sandhed i sit Hjærte." Der behøves intet Bevis for at afgjøre, at den Slags Forbrydere, som vi her, i Særdeleshed, have hentydet til — nemlig Mordere — ikke kunne regnes blandt dem, som have vandret „fuldkommen" og gjort „Retfærdighed" og har „talt Sandhed i sit Hjærte", og derfor bør man indse, at de ikke kunne komme til at bo paa det „hellige Bjerg". Jesus har ogsaa udtalt sig meget tydeligt om dette Emne. Han siger nemlig: „Salige ere de Rene af Hjærtet, thi de skulle se Gud". Her finde vi saaledes een Betingelse, som saadanne Karakterer, som vi nys have omtalt, ikke ere i Besiddelse af, og de kunne derfor ikke vente, at faa se Gud. Herren siger videre: „Salige ere de Barmhjærtige, thi de skulle vederfares Barmhjærtighed". (Matth. 5 K.) Der kan ikke være megen Barmhjærtighed tilstede hos en Mand, der, med frit Forsæt, gaar hen og dræber et af sine Medmennesker, og han kan derfor ikke vente nogen Barmhjærtighed. Herimod vil man maaske indvende og anføre følgende Ord, som Bevis for sin Paastand om, at et Menneske kan opnaa Frelse ved blot at bekjende Tro paa Kristus: „Saa elskede Gud Verden, at han hengav sin Son, den Enbaarne, paa det, at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have det evige Liv". (Joh. 3, 16.) Til dette svare vi, at Folk vilde gjøre vel i at underjoge, om ikke hermed menes en Tro, som vilde anspore dem til at holde Kristi Befalinger. Der staar skrevet, at „Troen uden Gjærninger er død" og er derfor til ingen Nytte. „Djævelene tro ogsaa, og stjælve". (Jaf. 2, 19—20.) Derjom derfor Troen alene, uden tilsvarende gode Gjærninger,

er nok til Frelse, saa maa ogsaa Djævelene, ifølge denne Opfattelse, kunne blive frelst. Men hvor urimelig er ikke en saadan Opfattelse! Kristus siger: „Ikke Enhver, som siger til mig: Herre! Herre! skal indgaa i Guds Rige, men den, som gjør min Faders Villie, som er i Himlene". (Matth. 7. 21.) Heraf sees det tydeligt, at et Menneske ogsaa maa gjøre noget, og ikke blot tro, for at opnaa Frelse. Hans Tro maa vise sig i Gjærninger. Det er klart, at Mordere ikke kunne være i Besiddelse af en saadan Tro, og at de ikke have vist deres Kjærlighed til Gud og Kristus ved at holde hans Befalinger, og folgelig kunne de ikke indkomme i Guds Rige.

Man vil maaske ogsaa prøve paa, at forsvare denne urigtige Læresætning, ved at anføre det hyvende Vers af Johannes's 1ste Epistel, 1ste Kap: „Men dersom vi vandre i Lys, ligesom han er i Lys, have vi Samfund med hverandre, og Jesu Kristi Blod renses os fra al Synd." Derjom man nu havde lagt Mærke til hele Versets Indhold, saa vel som til det foregaaende Vers, saa vilde man let have indseet, at der ikke findes Noget deri, som burde bringe En til at tænke, at et Menneske kan opnaa Frelse uden at gjøre sig den Ulejlighed, at holde Guds Befalinger. Den eneste Maade, hvorpaa Kristi Blod vil staffe os Frelse er — ifølge disse Skriftsteder, saa vel som efter hele Frelsens Plan — ved at holde hans Befalinger, eller med Skriftens Ord: „vandre i Lys, ligesom han er i Lys", da „have vi Samfund med hverandre, og Kristi Blod renses os fra al Synd"; men „dersom vi sige, at vi have Samfund med ham, og vandre i Mørket, da lye vi, og følge ikke Sandheden." (6te Vers).

Man vil ogsaa ofte henvise til den lodfærdige Kløver paa Korsen, og sige:

Der som een Forbryder kan komme i Himmelen ved blot at tro, saa maa ogsaa enhver Anden kunne, thi ellers maatte Gud være et partiist Væsen, der gjør Person's Anseelse. Denne Indvending vilde være ganske logisk, hvis den ikke støttede sig paa dette „der som“, og jeg tror, at man, ved at undersøge Skriften lidt nøjere, vil finde, at Røveren paa Korset ikke indgik i Himmelen, og at han ikke kunde komme der, uden ved at vise Ydighed under visse Love, eftersom det var en Betingelse, for at faa Udgang til Himmelen, at have adlydt dem. Frelseren sagde til Røveren paa Korset: „I Dag skal Du være med mig i Paradis.“ Da Jesus, tre Dage senere, opstod og viste sig for Maria Magdalene, og hun, af Glæde, var i Begreb med at røre ved ham, sagde han til hende: „Rør ikke ved mig; thi jeg er endnu ikke opfaren til min Fader.“ (Joh. 20, 17.) Man vil naturligvis spørge, hvor havde han da været? Han havde ikke været hos Faderen, og, følgerig, heller ikke i Himmelen, thi der var Faderen. Apostelen Peter giver os Oplysning om denne Sag, ved at fortælle os, at „Kristus led een Gang for vore Synder, den Retfærdige for de Uretfærdige, at han kunde føre os frem til Gud; han, som vel led Døden efter Kjød, men blev levendegjort efter Aanden, i hvilken han og gif bort, og prædikede for Aanderne, som vare i Forvaring.“ (1 Pet. 3, 18—19.) Vi finde heri en tydelig Forklaring om, hvor Kristus gif hen, medens hans Legeme hentaa i Graven, og vi maa derfor antage, at den bodfærdige Røver gif til samme Sted. Vi have i det foregaaende vist, at et Menneske maa være ren og hellig, for at kunne faa Udgang til Guds Rige, og at han maa „vandre fuldkommen“ og „gøre Retfærdighed“, og

at han maa „vandre i Lyset, ligesom han er i Lyset“ for at Kristi Blod skal kunne rense ham fra al Synd; han maa, i det Hele taget, frygte Gud og holde hans Befalinger. Ingen tør vel paastaa, at den omtalte Røver havde holdt Kristi Befalinger og levet et helligt Levnet. Kunne vi da tænke os det som sandsynligt, fornuftigt eller retfærdigt, at han kom derhen, hvor Gud og de Aene af Hjertet bo? —

Ved at overveje Frelserens Ord til Nikodemus, finde vi, at een af Betingelserne for at opnaa Frelse, var denne: „Sandelig, sandelig siger jeg Dig: uden Vogen bliver født af Vand og Aand, kan han ikke indkomme i Guds Rige.“ (Joh. 3, 5.) Det maa derfor være indlysende for ethvert tænkende Menneske, at den, der ønsker at opnaa Frelse, maa ogsaa først efterkomme denne Befaling. Man burde ligeledes kunne indse, at Kristus, ifølge den Lov, som han selv havde givet, ikke kunde tilstede noget Menneske Udgang til Guds Rige paa andre Betingelser, uden at gjøre det til Løgn, som han havde sagt til Nikodemus.

Endvidere underretter Skriften os om, at der ikke er Tilgivelse, hverken i dette eller det tilkommende Liv, for et Menneske, der med frit Forsæt udgyder en uskyldig Broders Blod. I 1 Joh. 3, 15, finde vi følgende: „Hver, som hader sin Broder, er en Manddraber, og I vide, at ingen Manddraber har det evige Liv blivende i sig.“ I det at Johannes siger: „og I vide“, talte han naturligvis til Folk, som forstod, at der ikke var Tilgivelse for den Slags Forbrydere. Der er ingen Tvivl om, at Forbrydere, som ikke have begaaet den utilgivelige Synd, ville senere hen blive tilbudt Frelse, men det vil ikke blive forend de have betalt den sidste

Hvid for deres Overtrædelse, naar Retfærdighedens Fordringer ere tilfredsstillende, og ikke for. Den Lære, som lader en Mand, der har tilbragt hele sit Liv i Ugudelighed, blive frelst, ved blot at bekjende Tro paa Kristus, naar han ligger for Døden, eller som lader Morderen stige lige fra Skafotet og ind i Himmelen, er derfor urimelig, uretfærdig og modstridende den hellige Skrift. Den kommer i Modsætning til alle Guds moralske Love, ifølge hvilke, et Menneske maa høste Frugten af sine egne Handlinger. Den tilintetgjør ethvert ophøjet Begreb om den Almæg-

tiges Karakter, og fremstiller ham som et uretfærdigt Væsen.

Lader os, til Slutning, erindre Pauli Ord, at „Gud lader sig ikke spotte; thi, som et Menneske jaar, jaaledes skal han ogsaa høste“, (Gal. 6, 7.) og ligeledes Apostelen Johannes's Ord: „Salige ere de, som gjøre hans Befalinger, paa det de maa faa Afgang til Livets Træ, og indgaa igjennem Portene i Staden; thi udenfor ere Hundene, og Troldkarlene, og Stjorlevnere, og Hver, som elsker og over Løgn“. (Aab. 22, 14—15.)

H. S. Thomas.

„Værer altid glade“.

Der findes mange Mennesker, som, skøndt de ikke lide under Sygdom, Fattigdom eller anden Modgang, dog sjælden lade et Smil overstraae deres Ansigt eller et Udtryk af Glæde slippe over deres Læber. De føle sig aldrig tilfredse, aldrig taknemmelige, aldrig forhaabningsfulde, men derimod altid elendige. Der er intet Lys i dem, og ingen Plads for Trost og Opmuntring. Saadanne Mennesker ere visstelig elendigt stillede, men, i de fleste Tilfælde, have de selv bragt sig i denne Stilling, og de kunne derfor ogsaa, med lidt Hjælp af Andre, slippe ud af den igjen.

Bed at se Alt fra den lyse Side, saa vore Omstændigheder et ganske andet Udseende. Vi kunne, lignelsesvis, selv vælge, enten at leve blandt duftende Blomster og Fuglenes glade Sang, eller sætte os ned i en stinkende Sump, fuld af væmmelige Dyr og Insekter. Vi kunne forskaffe os selv og vore Omgivelser en behagelig og lykkelig Tilværelse, eller ogsaa gjøre os selv og dem, som vi omgaaes med, ullykkelige og elendige. Om vi end tro, at vi have Ret til at plage os selv, saa have vi dog ikke Ret til at plage Andre, ved en knurrevaaren, tvær og vranten Opførsel, og allermindst dem, som daglig gjøre sig Flid for at gjøre os Livet saa bekvemt og hyggeligt som muligt — vor Familie.

Enhver kan udbrede en betydelig Del af Lys og Barmhertighed omkring sig, ved selv at være munter og tilfreds, og eet Menneskes Indflydelse, føles ofte i en vid Omkreds, baade til Glæde og Bedrovelse. Et muntert, godt Menneske kan ofte udbrede Glæde, Trost og Opmuntring, selv der hvor Modgang har slaet dybe Rodder, men ofte kan ogsaa eet ubehageligt, vrangvilligt og utilfreds Væsen, gjøre en hel Familie og mange Andre Livet surt og elendigt.

Værer derfor altid glade!

Den 1ste October 1889.

Et Tegn for Tegnsøgere.

Naar de Sidste-Dages Hellige ved deres Missionærer tilbyde Menneskene Undervisning om Evangeliet, som det blev indstiftet af Frelseren, samt forkyndt og praktiseret af Apostlerne igjennem det første Aarhundrede af den kristne Tidregning, saa møde de sædvanligvis stærke Indsigelser imod, hvad man kalder en ny Lære, uden at man dog værdiger dette „Nye“ nogen videre Eftertanke eller Undersøgelse. Heller ikke sjældent forlanges der ihnlige Tegn eller andre haandgribelige Beviser for at „Mormonismen“ er sand, uden at man maaste veed om, eller tænker paa Frelserens Ord til den Slags Mennesker: „Denne onde og vanartede Slægt begjærer Tegn, men den skal intet Tegn gives“ — eller naar han siger: „disse Tegn skulle følge dem som tro: i mit Navn skulle de uddrive Djævle; de skulle tale med nye Tunger; de skulle tage paa Slang, og dersom de drikke nogen Forgift, skal det ikke skade dem; paa de Syge skulle de lægge Hænder og de skulle helbredes.“ De, som begjære Tegn for de vilde tro, siger han, skulle intet Tegn gives, men de, som vilde tro hans Tjeneres Vidnesbyrd, lover han Tegn, ikke før, men efterat de tro og blive døbt. Som det var i Frelserens Dage, viser det sig ogsaa i vor Tid. Det er den onde og vanartede Del af Menneskene, der begjære Tegn, og ikke de oprigtige Sjæle, der ønske Sandheden, fordi de vide, at den alene kan frelse dem. De begjære derfor Oplysning om de Helliges Tro og Værdomme, medens de sjældent tænke paa andre Tegn, end at Sandheden bestaar sin Prøve gjennem en grundig Undersøgelse.

At Tegn skulle følge dem som tro, var for deres Gavn og Forfremmelse, og ikke for at vinde Tilhængere. Vi finde ingen Beviser for at Apostlerne eller Herren gjorde Undergjerninger for at overbevise de nysgjerrige og vantro Jøder. „Er Du Guds Søn, saa stige Du nu ned af Korset, saa vilde vi tro Dig,“ sagde de, efterat han havde vist sin Kraft iblandt dem i mere end i tre Aar. Resultatet af hans Undergjerninger iblandt saadanne Mennesker, blev derfor ikke Tro paa ham, som de saa lide for deres og al Verdens Skyld, men forhærdede dem kun endmere i Vantro, og paaførte dem større Fordømmelse.

Det Sidste-Dages store Bærf, som Gud begyndte ved at aabenbare sig for og kalde Josef Smith til at være sin Tjener og en Profet for den Slægt i hvilken vi leve, er dog derfor ikke uden stærke Vidnesbyrd om dets guddommelige Oprindelse og den Almægtiges Omjorg og Beskyttelse. Dets mærkværdige Historie finder kun sin Lige i Bibelens mest forunderlige Begivenheder, og det forholdsvis lille, „trækkede og plukkede Folk“, der bebo Dalene mellem Klippebjærgene i Amerika, er i sig selv et Tegn og et Under, der burde vække den fordomsfrie Del af Menneskene til alvorlig Eftertanke. Deres Læres mærkværdige Overensstemmelse med Bibelens Ord og Mening, saa vel som deres praktiske Anvendelse af baade den patriarkalske og evangeliske Husholdnings Lovregler, er ikke blot en Mærkelighed, der nu betragtes paa høist forskjellig Maade af den jaakaldte civiliserede Verden, men ogsaa som et ejendommeligt socialt System, har det

hævet mange tusinde Mennesker fra Undertrykkelse og Armod til Selvstændighed og timeligt Velbære, og det tilmed, i Amerikas store Orken, som saaledes — ved Guds Betsignelse og slittige, taalmodige og gudfrygtige Menneskers Anstrængelser — er blevet forvandlet til et af Amerikas skønneste Territorier. Utah er derfor et Tegn, der er iøjensaldende for Alle, der have den ringeste Kundskab om Historie og Geografi. I Skolen, saa vel som i Forretningsverdenens Kontorer, er Navnet „Utah“, paa de ophængte Vandkort over de forenede Stater, altid betragtet som „Mormonlandet“. Dette Folks ejendommelige Familieforhold ere i alle Munde, saa snart Utah kommer paa Tale, men kun Saa bekymre sig om at vide Andet om Utah og dets Folk, end netop dette.

Derjom Verden i Almindelighed var forbleven ligejaa ligegyldig og uvidende om de Begivenheder, der sandt Sted i Judæa, for mere end atten hundrede Aar siden, saa vilde vi have haft Beretningen om Kristendommen og dens Oprindelse skildret omtrent paa følgende Maade: Der opstod, i Kæjser Augusti Tid, en ny jødisk Sekt, som er almindelig kjendt under Navnet „Kristne“, fordi de tro, at en Mand, ved Navn Jesus, var Guds Søn. Denne Mand blev korsfæstet efter de romeriske Love, fordi han lærte falske Lærdomme og opæggede de lavere Klasjer imod Landets Dyrighed. Paa en eller anden Maade blev hans Lig borte og hans Tilhængere jagde, at han var opstanden fra de Døde og siden var faret til Himmelen levende. Disse Folk ere forhadte allevegne og sandsynligvis ikke uden Marfag. — Dette vilde være en mild og meget maadeholdende Skildring af Jesu Liv og Kristendommens Oprindelse, fra et hedenst Skynspunkt, men derjom Jødernes, hans egne Landsmænds og Samtidiges Beretning blev taget for gyldig, saa vilde denne Skitse være gjort med langt mørkere Farver. Hvad vilde Følgen have været, derjom ikke Kristendommens „Tilhængere“, Jesu Disciple og Venner, vare blevne hørte og troet? Verden vilde have været i en uvidende og sandsynligvis barbarisk Tilstand endnu, og uden noget Gavn af Forløsningen, som netop blev fuldbragt derved, at hans Samtidige forkastede og korsfæstede ham.

Saaledes maa den nulevende Menneskeslægt ogjaa gjøre Regning paa, at forblive i Vildfarelse angaaende „Mormonismen“ eller hvad den i Virkeligheden er, det evige Evangelium, derjom man blot vil høre efter hvad vore erklærede Fjender have at sige om os. „Verden elsker sit Eget.“ Fromme Mennesker ere ogjaa undertiden vildfarende, men de ville sjælden udøve Vold mod deres anderledesbænkende Medmennesker. De ville, ad Overbevisningens Vej, i Kjærlighed søge at vinde de Vildfarende for Sandheden. Dette er dog jaare sjælden den Maade, hvorpaa man i de kristne Lande har søgt at vinde de formodede vildfarende Mormoner tilbage. I de forenede Stater ere de blevne fordrevne sex Gange fra deres Hjem, næsten altid midt om Vinteren, og, i mange Tilfælde have deres blodige Fodspor i Sneen betegnet deres sorgelige Vandringer fra det atlantiske Havs Kyster til Orkenen i Klippebjergene, der nu blomstrer som en Rose. Dette er ikke en Historie, der ligner de fanatiske Korsfareres Tog fra Europa til Palæstina, men et fredeligt, gudfrygtigt, forfulgt, misforstaaet og misrepræsenteret Folks sandfærdige Videsseshistorie i vor egen Tidsalder. Det er et Tegn, som har stor Betydning, end om man havde været Vidne til at en Død blev fremkaldt af Graven, eller at Tid blev nedkaldt fra Himmelen

over de ugudelige Stakler, der have skrevet Mormonernes Historie med Martyrers Blod. Det er et Vidnesbyrd og et Tegn, der burde tildrage sig alle rettaenkende Menneskers Interesse og Opmarksomhed, da det ikke ligger omgivet af en længstforvunden Fortids mystiske Slør, men, ja at sige, staar frem i Nutidens klare Sollys og er ligesom en Stad paa et Bjerg, der ikke kan skjules.

Mormonismen og Utah er derfor Tegn nok for Tegnsøgere.

C.

Emigranterne.

Ved Brev fra Eldste, N. Larsen, ere vi underrettede om, at det Selskab, som forlod Kjøbenhavn den 12te September var lykkelig og vel kommen til Liverpool og derfra vare, ombord paa Dampskibet „Whoning“, komne saa langt som til Queenstown, i Irland, den 22de s. M., da Brevet var skrevet. Ligeledes finde vi, af Utah's Aviser, at det Selskab, der afrejste herfra den 8de August, under Ledelse af Eldste Weibye, lykkeligt er naaet frem til dets Bestemmelsestid, efter 21 Dages Rejse; Opholdsdage ikke medregnet.

Geografiske Vidnesbyrd om Mormons Bogs Sandhed.

(Fra »The Juvenile Instructor«.)

I.

Om Brugen af det ægyptiske Sprog blandt Nephiterne.

„Ja, jeg gjør en Beskrivelse i min Faders Sprog, hvilket bestaar af Jødernes Lærdom og Ægypternes Sprog.“ (Mormons Bog 1 Nephi 1, 2.)

Ovenstaaende Udtalelse af Nephi, er bleven benyttet af dem, som ikke ville tro paa Mormons Bogs guddommelige Oprindelse, idet de ville paasta, at Jøderne, paa den Tid da Nephi levede, ikke vare bekendte med det ægyptiske Sprog, og at Moroni's senere Erklæring, at Folket brugte det „forbedrede Ægyptiske“ er en grov Umandhed og Mormons Bog selvsølgelig et Bedrageri.

Efter som jeg tror hvad Nephi her siger, har jeg søgt at sætte mig ind i

Forholdene, som de eksisterede i Jerusalem, paa den Tid han levede.

Som en Begyndelse har jeg søgt at komme til Kundskab om, paa hvad Tid det hebræiske Sprog først kom i Brug. Det var vistnok ikke indført eller benyttet af Abraham; thi han var opdraget i Ur i Kaldæa; heller ikke kunde dette have været Tilfælde med Jakob, efter som han blev sendt til Padan-Aram eller Haran, som var i Nærheden af Abrahams Fødested. Bibelen underretter os om, at Jakob boede i Haran i tyve Aar, giftede sig der, og at hans Sønner bleve fødte der. Dette Lands Sprog var det kaldæiske, og efter som Jakob kunde tale med Folket strax, da han kom der, saa maa man antage, at han var godt kjendt med deres Sprog. Efter al Sandsynlighed var det hans

Moderemaal, efter som hans Forfædre vare opdragte i det og havde benyttet det. Da dette uimodsigeligt var Tilfældet, saa bragte hans Familie dette Sprog siden med sig til Egypten (og Jakobs Familie udgjorde den Gang halvhjersindsthye Sjæle) og hans Efterkommere opholdt sig der i to hundrede og femten Aar. Egypten havde paa den Tid naaet sit højeste Glanspunkt. Den store Pyramide var netop bleven opført og Hovedstaden Thebes stod den Gang i sin største Herlighed. Der siges ikke noget om, enten Israæliterne tabte deres oprindelige Sprog i Egypten eller ikke, men at dømme efter lignende Tilfælde, som omtales i Verdenshistorien, har man al Grund til at tro, at de antog det ægyptiske Sprog. Den engelske Historieforfatter Knight, siger: „Fødernes langvarige Ophold (70 Aar) i Babylon, efter Jerusalems Udslæggelse, forarsagede, at de glemte det hebræiske Sprog; idetmindste benyttedes det ikke af simple Folk i daglig Tale; thi vi læse hos Nehemias, at da Folket kom tilbage til Judæa, saa kunde kun de Lærde forstaa Skrifterne, som bleve læste i det hebræiske Sprog.

Der som et Folk kan glemme sit Sprog i Løbet af halvhjersindsthye Aar, saa er der ingen Sandsynlighed for at de ville bevare det, i et fremmed Land, gennem to hundrede og femten Aar.

Moses var opdraget og oplært i Pharao's Hus, og der er ingen Grund til at tro, at man der underviste ham i det Sprog, som de hebræiske Slaver talte. Der er derimod al Grund til at tro, at paa den Tid, da Israæliterne forlod Egypten, kjendte de kun det ægyptiske Sprog. Der som dette var Tilfælde, saa vilde det tage en lang Tid inden de aldeles ophørte med at benytte det. Af ganske naturlige Aar-

sager vilde en Mængde nye Ord og Talemaader blive blandede ind i det, efter som de kom i Berørelse med andre Folkestammer, og dette vilde med Tiden udvikles til et selvstændigt Sprog og, efter min Opfattelse, fremkom det Hebræiske netop paa den Maade. Dets Oprindelse maa sikkert søges efter Israæliternes Udgang af Egypten, og det maa derfor være blevet udviklet til et særskilt Sprog gennem efterfølgende Slægter. Deres Naboer af andre Stammer og Nationaliteter, saa som Araberne, Babylonierne, Tyrrerne og Sidonierne, maa alle have haft mere eller mindre Indflydelse paa Sprogets Dannelse.

Man vil rimeligvis herimod anføre, at der ikke findes nogen Lighed mellem vor Tids hebræiske Skrifte tegn og de ægyptiske, som man kunde tænke, at der endnu maatte findes, dersom det stammede derfra, men man maa ikke forglemme, at vor Tids hebræiske Sprog er ikke det samme Hebræiske, som blev brugt i Salomons eller Nephi's Dage. Dette kan man let overbevise sig om, ved at sammenligne den gammel-hebræiske med den ny-hebræiske Udgave af den hellige Skrift. De Lærde paaftaa, at Foniciernes og Samaritanernes Alfabeter udgjorde de gamle hebræiske Skrifte tegn. Jeg kunde gaa lidt videre, og sammenligne dette med det koptiske Alfabet og derved vise deres ægyptiske Oprindelse, men Pladsen tillader det ikke denne Gang, hvorfor vi ville overlade det til saadanne Læsere, som maatte interessere sig for selv at undersøge videre.

Det er en Kjendsgjærning, at et Sprog ofte vedvarer i Skrift, længe efter at det er ophørt at benyttes som et mundligt Sprog. De nuværende saakaldte døde Sprog, Hebræisk og Latinisk, bevise dette tilstrækkeligt. Paa

samme Maade tror jeg, at det Ægyptiske var vedligeholdt blandt Israelliterne gennem flere Generationer, og det var, uden Tvivl, saaledes blevet bevaret helt ned til Nephi's Tid, og anseet som en vigtig Del af Børneundervisningen. Deraf kommer det, at Nephi beretter, at han var bleven undervist i „Fødernes Rædedom og Ægypternes Sprog.“

Endvidere vil det falde Enhver ganske naturligt at tænke, at Ægypten vilde have haft en stor Indflydelse paa den jødiske Bygningsmaade. Paa den Tid eksisterede nemlig alle de store arkitektoniske Kunstværker i Ægypten i deres fulde Glans, og det er derfor kun ganske naturligt at tænke sig, at Jøderne vilde efterligne dem. Historien beretter, at de to Støtter, som stode foran Salomons Tempel, vare udførte i ægyptisk Stil, skjønt Arbejdet var udført af Bygmester Hiram fra Tyrus, og Lilje-Prydelserne vare ligeledes gjorte efter ægyptisk Mønster. Nephi var bekendt med Tempelbygningerne og den, den Gang, mest fremtrædende Bygningsstil i Jerusalem, og man kunde derfor vente, at han vilde efterligne den i sit nye Hjem. Angaaende dette Emne vilde vi siden have mere at sige.

II.

Rejsen fra Jerusalem til det forjættede Land.

Mormons Bog giver os ikke en saa fuldstændig Beretning om Rejsen fra Jerusalem, som vi kunde ønske, men dog alligevel tilstrækkeligt til, at vi temmelig nøjagtigt kunne bestemme hvilken Vej de fulgte. Efterat de havde forladt Jerusalem, „kom de ned imod Grænserne, nær ved Kysten af det røde Hav.“ (Morm. Bog, Side 4. § 5.) Da de havde rejst i tre Dage i Ørkenen, kom de til en Flod, der havde Udsøb i det røde Hav, og de kaldte den

Laman, og noget nærmere dens Munding sloge de Lejr.

Strax syd for det røde Hav findes en lang, smal Dal, der strækker sig helt ned til Bugten ved Akabah, som er en Arm af det røde Hav, og denne Dal er paa begge Sider omgivet af øde Højsletter. I gamle Dage var denne Dal temmelig velforsynet med Vand, og en Mængde Smaakilder forsynede de udmattede Rejsende med deres vederkvægende Drik paa Vejen til Ægypten. Der var ogsaa en Stad, bygget af Sten, som bar Navnet Petra, og som var beliggende paa den østlige Side af Dalen, omtrent midt imellem de to Have. Den Vej som mest var benyttet, fra Jerusalem til det røde Hav, gik igennem denne Dal, og længst inde i Bugten ved Akabah findes der endnu en Landsby af samme Navn. Denne Landsby er fornemmelig vedligeholdt, ved Handel med de store Karavaner,*) som rejse derigennem paa deres Vej til Mekka.**)

Den Vej, som Karavanerne nu for tiden benytte, stikker af fra Akabah og følger ikke længere Havbugten, men gaar om venstre Side af et Bjerg, der løber paralel med Havet i en Strækning paa mere end fem og tyve danske Mile, hvorpaa den atter nærmer sig Søen, paa et Sted, hvor Bugten forener sig med Havet. Paa dette Punkt ere Bjergene fra to til ti danske Mile borte fra Kysten, og den mellemiggende Landstrækning er en nogen Sandflekk, hvor der kun, enkelte Steder, findes en Dase eller frugtbar Plet, som er frembragt ved de smaa Vandstrømme, der komme ned fra Bjergene, men som siden tabe sig i Ørkenens Sand. Vejen gaar

*) Rejsefelstaber som fornemmelig benytte Kameler.

***) Muhamedanernes hellige Stad.

langs med Foden af Bjergene indtil den naar omtrent 21 Grader nordlig Bredde, hvor den saa deler sig, og den ene Vej gaar øst over Højletten til Mekka, medens den anden vedbliver at følge Bjergene omtrent 35 danske Mile længere, indtil den, igjennem en Dal, gaar op over Højletten og over Arabien, lidt syd for den store Ørken.

Det er rimeligt at antage, at Nephiterne vilde vælge at rejse den Vej, hvor der var mindst naturlige Hindringer og Besværligheder at overvinde, og eftersom den her beskrevne Vej er den mest naturlige, og tillige saa nøje stemmer overens med den Retning, som Mormons Bog beskriver at de fulgte, saa kan der næppe være Tvivl om, at det er den samme. Endvidere findes endnu en tør Flodseng, omtrent 25 danske Mile syd for det Sted, hvor Bejen først kommer i Nærheden af det røde Hav, og det ser ud til, at Regnmængden i forrige Tider har været meget større paa den Egn, end som nuomstunder. Mange bibelske Skriftsteder bekræfte denne Anskuelse, medens ogsaa mange andre Skribenter erklære, at den Del af Landet ikke har kunnet underholde en saa stor Befolkning, som man tillægger det i Aldtiden, uden at der har faldet rigelig Regn. Dette være som det vil, saa har der i Fortiden været en Flod netop i den Egn, hvor Mormons Bog siger, at Lehi lejrede sig og opkaldte Floden, efter sin Son, Laman.

Nephiterne rejste i de frugtbareste Dele af Ørkenen, fordi de der kunde finde Bilt til Føde og Vand til Drikke. Endnu i vore Tider findes der meget Bilt, efterjom Dyrene søge hen til disse Daser for at finde Vand, og tillige Bestyttelse mod Solens brændende Straaler.

Profeten Josef Smith har under-

rettet os om, at da Lehi og hans Familie, havde naaet den nittende nordlige Breddegrad, saa rejste de mod Øst thersover Arabien til det indiske Ocean. Det vilde have været næsten umuligt for dem at komme frem, dersom de havde forjagt at rejse over Ørkenen længere nordpaa, eftersom hele det indre Arabien kun bestaar af øde ubeboelige Ørkener, som ere uden Vand og Vegetation, og selv, ved at følge den omtalte Vej, møde de Rejsende endnu mange Besværligheder og maa tilbagelægge store Strækninger uden at finde Vand. Nephi siger, (i Mormons Bog) at han og hans Selskab „led meget, paa Grund af Hunger, Tørst og Udmattelse,“ hvilket man endnu vil finde at være Tilfælde paa en saadan Rejse.

Nephi beskriver det Land, som de fandt ved Søhyften, som en meget frugtbar Egn, et Land, som bejad en Overflodighed af Frugt, Honning og Bilt, og de kaldte det derfor Overflodigheden. (Mormons Bog, Side 46, § 6.)

Den Egn besidder endnu i vor Tid næsten enhver Ting, som et Menneske kan ønske sig. Alle Slags Frugt voger der og man finder Honning i Overflodighed. Der findes ligeledes en saadan Mængde Fisk i Søen, at man fanger dem i læsveis og bruger dem som Godning paa Jorden, og Landet er almindeligt bekendt som den frugtbareste Del af Arabien.

Paa dette Sted byggede Nephi, ifølge Guds Befaling, et Skib, og sejlede dermed til det forjættede Land.

Ved at kaste et Blik paa Landkortet, vil man strax se, at paa visse Tider af Aaret vil Havets Stromninger begunstige en saadan Sørejse næsten hele Bejen, og at det naturlige Landingssted, i saa Fald, maatte blive paa

Kysten af Chili, i Syd-Amerika, da det er der, at den sydlige Golfstrøm først støder mod Kysten.

Den arabiske Golfstrøm begynder at gaa mod Vest i April Maaned, hvert Aar. Derjom Nephi havde begyndt Rejsen over Havet paa den Tid, og de havde brugt sex Maaneder til Overfarten, saa vilde han have naaet det forjættede Land paa en Tid, da der paa den Del af Kloben er Foraar.

Efterat de havde sat Sejl, siger Mormons Bog, „blev de af Vinden førte frem mod det forjættede Land.“ (Mormons Bog, Side 32, § 8.) Dette hentyder, uden Tvivl, til de periodiske Vinde, som paa visse Tider af Aaret blæse i hine Egne. Disse stadige Vinde (Passat-Vinde) bleve benyttede af de Søfarende i de ældste Tider, thi, ved at indrette sig efter disse Vindes velbekendte Tider, kunde de gjøre Regning paa en hurtig og behagelig Overrejse, medens de derimod maatte vente sig en besværlig og farefuld Rejse over Havet, naar de havde disse Vinde imod sig. Naar de passerede Ækvator, og saaledes kom fra den nordlige over i den sydlige Zone, vilde de komme ind under adskillige ugunstige Omstændigheder og Forhold, saa som Modvind og Havblif, og vi finde ogjaa Hentydninger til disse, i Nephi's Beskrivelse om Rejsen over Havet. (Se Mormons Bog, Side 53.)

III.

Nephi's Flugt til Orkenen.

Profeten Josef Smith mente, at Lehi og hans Selskab landede paa Kysten af det nuværende Chili, omtrent under den 30te sydlige Breddegrad. Naar man betragter Kortet, finder man paa det Sted en Landodde, som stikker ud i Havet, og lidt nord for denne

findes en Bugt, som er kjendt under Navnet: Coquimbo, og efterjom dette er det eneste Sted, paa en betydelig Strækning langs Kysten, hvor der findes Oh mod Havets Storme, saa tør man antage at de landede der.

Mod Nordost viser der sig en lille Dal, gennem hvilken en lille Flod har banet sig Vej til Havet. Mod Ost hæver den høje Andes-Bjergkæde sine jnebedækte Toppe mod Skjerne, og optager saaledes hele Skykredsen, baade Nord og Syd. Mod Sydst finder man en Række Bakker af betydelig Højde, som synes at være en Del af selve Bjergkæden og, som mod Vest ender i et klippebannet Forbjerg strag syd for Bugten og derved hindrer Vjet fra at se videre i den Retning. Mod Nord kan Landet blot betragtes, som den vestlige Skraaning af selve Andes-Bjergkæden. Ved Foden af denne høje Bjergkæde er Landet fra sex til otte tusind Fod over Havfladen og sænker sig derfra gradvis mod Vest indtil det, langs Kysten, danner en flad Slette, som er omtrent fem danske Mile bred. Landet imellem denne Slette og Bjergene er meget ujævnt og bestaar af en Mængde Bakker og uregelmæssige Dalstrog.

Landet er paa dette Sted for det Meste nøgent og stenet, eller ogjaa sandet, og næsten uden Plantevæxt. Nogle enkelte vantrevne Buskvæxter vise sig hist og her i Lavningerne. Adskillige Smaafloder, som have deres Udspring i Andes-Bjergene, strømme gennem Landet, men da de fleste kun næres af den smæltende Sne fra Bjergene, saa ere de sædvanligvis tørre i de ni Maaneder af Aaret. Kun enkelte Steder er Jorden i Dalene stiftet til Agerbrug, paa Grund af dens stærke Mineralholdighed; dog avler man paa

nogle Steder Majs, Kartofler og Hvede, og tillige en betydelig Mængde Frugt. Der findes tillige Guld, Sølv, Kobber, Bly og Jern i stor Mængde.

Klimatet kan hverken kaldes meget varmt eller meget koldt, efterjom det sjældent naar højere end til 16 à 18 Graders Varme, og om Vintereu falder der undertiden kun Rimsfrost. Det regner aldrig, men der falder som oftest stærk Dug om Morgenen, hvorved Planterverdenen bliver forfrisket og holdt ilive.

Denne Skildring passer paa hele Kyststrækningen, fra den 30te sydlige Breddegrad og mod Nord helt hen til Peru. Mod Ost fremviser Andes-Bjergene en uafbrudt Kæde, med kun faa Steder, hvor det er muligt at komme over dem, og disse Bjergpaaere, i Almindelighed, fra fjorten til femten tusind Fod over Havet og kun tilgængelige om Sommeren. Nord for den 20de Breddegrad er den vestlige Skraaning meget højere, og Bjergene ere meget bredere med en stor Mængde meget høje Tinder. Det er, paa Grund af Landets høje Beliggenhed, meget lettere at rejse over Bjergene der, end det er længere mod Syd.

Dette er en kort Beskrivelse af det Land, hvor det formenes at Nephi landede. Ikke længe efter at de vare komne i Land, maatte han, efterat være blevet advaret i en Drom, flygte for Laman og Lemuel, som efterstræbte hans Liv. Det var derfor ganske naturligt, at han valgte den Retning, som syntes at være mest fremkommelig, og da Bjergene mod Ost syntes at spærre ham enhver Udvej i den Retning, og det mod Syd ligeledes saa slemt ud, saa var selvfølgelig den eneste Udvej for ham mod Nord. Denne vor Formodning finder Bekræftelse derved, at vi

senere hen finde Nephiterne bosatte længere mod Nord.

Den Gang Spanierne kom ind i Landet fandt de en udmærket anlagt Vej, som førte langs Titicaca-Søen over Andes-Bjergene omtrent under den 18de jhdlige Breddegrad og derpaa fortsattes den langs med Bjergkjædens Fod ind i Chili. Man siger, at Inkæerne (de peruaniske Fyrster) have anlagt denne Vej, efterat de havde erobret Chili. Afstanden mellem det Sted, hvor det formenes at Nephi gik i Land og til Titicaca-Søen er omtrent 300 danske Mile, og vi formode, at Nephi maa have flygtet omtrent i den Retning, hvorfor det maa have taget ham mange Dage, at gjøre en saadan Rejse paa den Tid.

Traditionen tyder ogsaa hen paa, at Oldtidens indianske Civilisation begyndte i Nærheden af Titicaca-Søen. Saaledes fortæller Sagnet, at Manco Capac og hans Søster fra dette Sted, begyndte deres Mission, der gik ud paa at samle de Indfødte og ordne dem under kommunale Forhold, og lære dem det civiliserede Livs Sysler og Fordele. De førte med sig en Guldtunge, siges der, og de troede, at paa det Sted, hvor dette hellige Symbol vilde af sig selv synke i Jorden, der skulde de ned sætte sig. Der fortælles, at da de kom til Cuzco-Dalen, saa sank denne Guldtunge i Jorden og forsvandt, og de byggede derfor deres Stad der.

Man kan naturligvis ikke tro meget paa disse gamle Traditioner, sjønt muligvis at Manco Capac betegner en eller anden mærkbarlig Personlighed, som levede i en fjærn Oldtid, maaske endogjaa Nephi selv, og den underfulde Guldtunge, som Traditionen omtaler, maa da have Hentydning til den hellige Kugle eller Kompasset, som Nephiterne

førte med sig og som viste dem hvilken Retning de skulde tage medens de rejste. I ethvert Tilfælde er saa meget vist, at det Folk, som levede omkring denne Sø, vare civiliserede længe før In-
 læerne begyndte at regjere, og deres Traditioner berette, at disse nedstamme fra dette Folk og at de tidligere vare godt bekendte med dets Historie.

Blanding.

En Mormonby bliver civiliseret, efter Nutidens Fordringer.

Følgerne af Oppositionens Sejr i Ogden, Utah, har allerede vist sig paa de saa Maaneder, som de saakaldte „Liberale“, (det er egentlig Mormonhadere) have haft Styrelsen af denne, Utah's næststørste By, i sine Hænder. Det er ikke længere siden end sidste Februar Maaned, at disse „Reformatorer“ fik Magten i Hænder, men strax antog Byen et helt andet Udseende fra et moralsk Standpunkt. Spillehuse, Drikkehuse og andre endnu mere umoraliske Etablissements blev ikke alene betydeligt forøgede, men holdtes endog aabne om Søndagene, tvært imod baade Byens og Territoriets Love, skjøndt der fra mange Borgere, naturligvis næsten alle Mormoner, gjordes Indsigelse derimod. Regjeringens Sagfører tog ondsider fat paa Sagen, (som han ifølge sin Embedsbed var forpligtet til at gjøre) og lod nogle af Værtshusholderne, Spillerne og andre aabenbare Lovovertrædere arresteres paa særskilt Gjerning, og man ventede sig store Ting af vore højroste Moralprædikanter, der ere saa ivrige i at forfølge Mormonerne for deres Trofskab mod deres Familier. De Anklagede mødte for Retten, men — o Under af Nælsfærdighed! — de bleve Alle enten sendte hjem med en lille Formaning eller fik en ubetydelig Mulkt, medens de forenede Staters Tugthus, i flere Aar har holdt i Forvaring, i lange Tidsrum ad Gangen, retsrafne Mænd og Familiefædre under Paaskud af, at de vare umoraliske. Medens jaaledes disse Mormonsfamiliers Børn ere fraværende, florere Spillere, Værtshuse og andre Lastens Pæstuler i den forhen retstyrede og velordnede Mormonby Ogden.

Dødsfald.

Willardine Josefine Matzen døde i Saltstaden, den 27de August 1889. Hun var født i Kjøbenhavn den 28de Maj 1857, og emigrerede til Utah, med sine Forældre, i Aaret 1868. Hun efterlader en gammel Moder og tre Søstre, som dybt føle Savnet af den Hejlovede.

Indhold.

Er Ombendelse paa Dødslejet nok til Salighed?	1	Emigranterne	10
„Værer altid glade“	7	Geografiske Vidnesbyrd om Mormons Bogs Indhold	10
Red. Bem.:		Blanding	16
Et Tegm for Tegnsjogere	8	Dødsfald	16

Kjøbenhavn.

Udgivet og forlagt af **C. D. Feldsted**, Lorenzengsgade 14, 1ste Sal.

Trykt hos **F. E. Bording** (B. Petersen).